

การศึกษาภาพรวมการวิจัยทางด้านการออกเสียงและการรับรู้เสียง ภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย

ธีระ รุ่งธีระ *

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย

The Overview of the Research on French Pronunciation and Sound Perception by Thai Learners

*Theera Rongtheera **

Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University, Thailand

Article Info

Review Article

Article History:

Received 9 September 2020

Revised 7 November 2020

Accepted 29 December 2020

คำสำคัญ

การวิจัยการออกเสียง

การวิจัยการรับรู้เสียง

สัทศาสตร์และสัทวิทยาภาษา
ฝรั่งเศส

ผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสชาวไทย

Keywords:

Research on pronunciation

Research on sound

perception

French Phonetics and

Phonology

Thai Learners of French

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งสำรวจภาพรวมของการศึกษาประเด็นการออกเสียงและการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาด้านการออกเสียงและการรับรู้เสียงทั้งในระดับหน่วยเสียงและระดับสัทสัมพันธ์ รวมถึงมีการศึกษาในลักษณะอื่นที่สัมพันธ์กับการออกเสียงและการรับรู้เสียง เช่น การแก้ไขการออกเสียง การถ่ายทอดเสียงด้วยอักษรไทย เป็นต้น เนื่องจากการศึกษาส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับปัญหาการออกเสียงในระดับหน่วยเสียงทำให้ผลการศึกษามีหลากหลายมาก นัก นอกจากนี้ยังพบว่าการศึกษาเชิงสัทศาสตร์ทดลองหรือเชิงกลศาสตร์ยังมีไม่มาก ซึ่งการศึกษาในสองลักษณะนี้จะทำให้ผลการศึกษาด้านการออกเสียงมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

Abstract

This article aims to survey the studies of French pronunciation and sounds perception by Thai learners from the past until present. The result revealed that the studies were conducted in the area of phonemes, prosody and also the domain related to the pronunciation and sound perception such as corrective phonetics and transcription in Thai alphabets. However, since the majority of the studies emphasized the pronunciation problems at the phonemic level, the results were not varied. Furthermore, studies in the field of experimental or acoustic phonetics are still few in number. More research on these two fields will shed light on the study of pronunciation overall.

* Corresponding author

E-mail address:

theerar@msu.ac.th

1. บทนำ

สัทศาสตร์และสัทวิทยา (phonétique et phonologie) เป็นแขนงของวิชาภาษาศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของเสียงในภาษา โดยสัทศาสตร์จะศึกษาธรรมชาติของการออกเสียง การเปล่งเสียงพูดและอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง ในขณะที่สัทวิทยาจะศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่และความสัมพันธ์ของเสียงพูดในการสื่อสารในภาษาใดภาษาหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสภา, 2560, น. 334-335) ศาสตร์เกี่ยวกับเสียงนี้มีความสำคัญมากในการเรียนภาษาโดยเฉพาะภาษาต่างประเทศ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทั้งสองรายวิชานี้ได้รับการบรรจุให้เป็นรายวิชาบังคับในการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสในมหาวิทยาลัยทุกแห่ง¹ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงภาษาฝรั่งเศสได้อย่างถูกต้องและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับการออกเสียงและการรับรู้เสียงของผู้เรียนในฐานะภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ (français langue étrangère) ผู้เรียนที่มีภาษาแม่แตกต่างกันจะประสบปัญหาในการออกเสียงและการรับรู้เสียงแตกต่างกัน สำหรับกรณีผู้เรียนชาวไทย จากการสืบค้นของผู้เขียนพบว่างานวิจัยที่น่าจะเป็นงานวิจัยบุกเบิกให้กับการศึกษาทางด้านนี้ของผู้เรียนชาวไทย ได้แก่ งานของฟร็องซิส เดอบีแซร์ (Francis Debyser) เรื่อง *“Difficultés phonétiques des élèves thaïlandais : conseils pédagogiques à l'intention des professeurs de français en Thaïlande”* (1969) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลจากการสอบแข่งขันชิงทุนของนักเรียนไทย จำนวน 44 คน หลังจากนั้นได้ปรากฏการศึกษาค้นคว้าสาขาวิชานี้ทั้งในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ บทความหรือรายงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการออกเสียงและการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีงานวิจัยในลักษณะสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการออกเสียงและ/หรือการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยอยู่บ้าง เช่น ผลงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในหนึ่งทศวรรษ (พ.ศ. 2523 - 2533) (ประภา งานไพโรจน์, 2533) สถานภาพเอกสารด้านฝรั่งเศส-ไทยศึกษาในประเทศไทย จนถึงปี พ.ศ. 2536 (กรรณิกา จรรย์แสง และคณะ, 2545) หรือการศึกษาสถานภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยในรอบทศวรรษ (สิริจิตต์ เดชมรรชัย, 2556) จากการสำรวจงานวิจัยทั้งสามชิ้นนี้พบว่าเป็นการศึกษาสถานภาพงานวิจัย ที่ให้ภาพรวมของ

¹ ในแต่ละมหาวิทยาลัยอาจจะมิชอบเขตของเนื้อหาและชื่อรายวิชาที่แตกต่างกันออกไป เช่น สัทศาสตร์ฝรั่งเศส (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ภาษาและระบบเสียงในภาษาฝรั่งเศส (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) การออกเสียงภาษาฝรั่งเศส (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) สัทศาสตร์และสัทวิทยาภาษาฝรั่งเศส (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) เป็นต้น

การศึกษาทางด้านการเรียนการสอนภาษาหรือด้านฝรั่งเศส-ไทยศึกษา ทำให้ยังไม่สามารถมองเห็นภาพหรือพัฒนาการการวิจัยทางด้านการออกเสียงและการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยได้ชัดเจนมากนัก เนื่องจากการศึกษาการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทยมีความข้องเกี่ยวทั้งด้านภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ประยุกต์และการเรียนการสอนภาษา อีกทั้งยังมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ขอบเขตของงานวิจัย ระยะเวลาการเก็บข้อมูล โดยงานวิจัยล่าสุดคืองานของสิริจิตต์ เดชอมรชัย รวบรวมงานวิจัยจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2555 เท่านั้น

บทความฉบับนี้มุ่งสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงและการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความในวารสารต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศเท่าที่จะสามารถสืบค้นได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 (ค.ศ. 1969) ซึ่งเป็นปีที่ผลงานของฟร็องซิส เดอบิแยร์ (Francis Debyser) ตีพิมพ์ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน คือ พ.ศ. 2563 เพื่อศึกษาแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับเสียงในภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยรวมถึงแนวโน้มและข้อจำกัดในการศึกษา ซึ่งจะทำให้เห็นภาพรวมของงานวิจัยทางด้านสัทศาสตร์และสัทวิทยาภาษาฝรั่งเศสในบริบทผู้เรียนชาวไทยได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การออกเสียงและการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสในที่นี้ครอบคลุมทั้งการออกเสียงในระดับหน่วยเสียง (phonèmes) และระดับเหนือหน่วยเสียงหรือสัทสัมพันธ์ (prosodie)
2. ผู้เรียนชาวไทยในที่นี้ครอบคลุมทั้งผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงในที่นี้ไม่ได้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยที่ปรากฏอยู่ในหนังสือหรือตำราเกี่ยวกับสัทศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสหรือเกี่ยวกับการสอนภาษาฝรั่งเศสสำหรับผู้เรียนชาวไทย เช่น หนังสือของสิทธา พินิจภูวดล และอุษา กรทับทิม (2521) หรือจินห์นิภา ทาสคุณธ์ (2557) เนื่องจากมีลักษณะเป็นการรวบรวมปัญหาหรือการตั้งข้อสังเกตมากกว่าจะเป็นการศึกษาวิจัย

3. ผลการศึกษา

จากการรวบรวมงานวิจัยที่ผู้เขียนสามารถสืบค้นได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศพบงานวิจัย จำนวน 27 ชิ้น โดยจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและจำแนกตามประเด็นการศึกษา ในที่นี้ผู้เขียนไม่ได้จำแนกงานวิจัยตามประเภทของงานวิจัยเนื่องจากงานวิจัยหลายชิ้นมีสถานภาพมากกว่า 1 ประเภท เช่น เป็นทั้งวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

และบทความวิจัย หรือเป็นทั้งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์และบทความวิจัยเนื่องจากเงื่อนไขการเผยแพร่รายงานวิจัยในปัจจุบัน

3.1 การจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

หากจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างจะสามารถจำแนกได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย ผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในประเทศฝรั่งเศสและงานวิจัยเอกสารไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 1

ตัวอย่างงานวิจัยจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มข้อมูลศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา	8	29.63
ผู้เรียนระดับมหาวิทยาลัย	13	48.15
ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศฝรั่งเศส	2	7.41
งานวิจัยเอกสารไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง	4	14.81
รวม	27	100.00

จากตารางที่ 1 การศึกษาการออกเสียงและการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสมีการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย มักจะสัมพันธ์กับสถานภาพของผู้วิจัย ดังจะเห็นได้ว่าเนื่องจากผู้วิจัยส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยหรือเป็นนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา การเก็บข้อมูลกับนิสิตนักศึกษานอกจากจะเป็นข้อมูลที่เข้าถึงง่ายที่สุดแล้วสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาการเรียนการสอนอีกด้วย เช่น งานวิจัยของบุญเรือง ชื่นสุวิมล และอมรสิริ สันต์สุรติกุล (2546) สิริญา เอี่ยมนามรมย์ (2547) เดมีร์ ระเบียบโลก (2549) กิตติพล จูโนทัย (2551) ธีระ รุ่งธีระ (2552) จิรประภา บุญพรหม (2552, 2553) วรณชัย คำภีระ (2562) Puakpong (1992) Paquement (2007) หรือ Le Corre (2013) เป็นต้น

การเก็บข้อมูลจากนักเรียนในระดับมัศึกษามีน้อยกว่า โดยผู้วิจัยอาจจะเป็นอาจารย์ในโรงเรียนอยู่แล้วหรืออาจมีเครือข่ายที่ทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้สะดวกมากยิ่งขึ้น เช่น ศิริพร อินทเวทิน (2525) มยุรี บาร์มี (2526) ศิริมา ปุรินทราภิบาล (2561) อัคร ธนะศิริกุล (2561) Debyser (1969) หรือ Ngammana (2011) เป็นต้น

ส่วนกรณีที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่ในประเทศฝรั่งเศส การเก็บข้อมูลจากผู้เรียนที่อยู่ในประเทศฝรั่งเศสจึงสะดวกกว่า แต่ผลการศึกษาในบางประเด็นอาจจะมีข้อแตกต่างบ้างเนื่องจากผู้เรียนที่อยู่ในประเทศเจ้าของภาษามีโอกาสได้ฝึกออกเสียงและฝึกการได้ยินการออกเสียงที่

ถูกต้องมากกว่าผู้เรียนที่อยู่ในประเทศไทย พบในวิทยานิพนธ์ของ Ongrabieb (1975) และ Promkesa (2014) นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยบางชิ้นที่ไม่ได้ศึกษาจากการออกเสียงหรือการรับฟังเสียงจากผู้เรียน แต่เป็นการศึกษาจากเอกสาร ได้แก่ งานวิจัยของจิรประภา บุญพรหม (2551) สันนุชัย สุกษณานนท์ (2558, 2561) และ Thanangkorn (2015)

3.2 การจำแนกตามประเด็นการศึกษา

การวิจัยทางด้านด้านศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนชาวไทยมีการศึกษาในหลากหลายประเด็น ทั้งการศึกษาทั้งระบบเสียงภาษาฝรั่งเศส การศึกษาเฉพาะเสียงพยัญชนะ การศึกษาเฉพาะเสียงสระ การศึกษาสัทสัมพันธ์หรือการศึกษาในลักษณะอื่น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

งานวิจัยจำแนกตามประเด็นศึกษา

ประเด็นการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
1. การออกเสียงทั้งระบบ	6	22.22
2. การออกเสียงในระดับหน่วยเสียง		
2.1 การออกเสียงสระและพยัญชนะ	5	18.52
2.2 การออกเสียงและการรับรู้เสียงพยัญชนะ	7	52.93
2.3 การออกเสียงและการรับรู้เสียงสระ	2	7.41
3. การออกเสียงในระดับเหนือหน่วยเสียง: การเชื่อมเสียง	2	7.41
4. การออกเสียงกระบวนการทางสัทวิทยา	1	3.70
5. การแก้ไขปัญหาการออกเสียง	2	7.41
6. การถ่ายทอดเสียง	2	7.41
รวม	27	100

หากพิจารณาเรื่องประเด็นการวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 6 ประเด็นหลัก ดังนี้

3.2.1 การศึกษาการออกเสียงทั้งระบบ

การศึกษาการออกเสียงทั้งระบบในที่นี้ หมายถึง การศึกษาการออกเสียงทั้งในระดับหน่วยเสียงอันได้แก่ การออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะ ส่วนการออกเสียงเหนือระดับหน่วยเสียงหรือสัทสัมพันธ์ (prosodie) เช่น การลงน้ำหนัก (accent) ทำนองเสียง (intonation) การแบ่งพยางค์ (syllabation) รวมถึงการเชื่อมเสียง (enchaînement consonantique et liaison) การศึกษาในลักษณะนี้พบจำนวน 6 เล่ม เช่น วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร” ของมยุรี บาร์มี (2526) บทความ เรื่อง “การแก้ไขข้อบกพร่องใน

การออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทย” ของแพรวาโพยม บุญยะผลึก (2529) หรือ วิทยานิพนธ์ เรื่อง “*Les problèmes de la prononciation du français chez les lycéens thaïlandais*” ของ Ngammana (2011) เป็นต้น งานวิจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัย มีเพียงงานของจิรประภา บุญพรหม (2551) เรื่อง “ระบบปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย” ที่เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระบบการออกเสียงของภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศสทั้งระดับหน่วยเสียงและระบบเหนือหน่วยเสียง (จังหวะ การแบ่งพยางค์ การลงน้ำหนักและทำนองเสียง) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสันนิษฐานระบบปัญหาการออกเสียงที่มาจากความแตกต่างของระบบเสียงภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศสรวมถึงการศึกษาสัทลักษณะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้สอนและแก้ไขปัญหาการออกเสียงต่อไป

3.2.2 การออกเสียงในระดับหน่วยเสียง

การศึกษาการออกเสียงในระดับหน่วยเสียงสามารถจำแนกงานวิจัยออกเป็น 3 กลุ่มย่อยได้แก่

(1) การออกเสียงสระและพยัญชนะ ได้แก่ งานวิจัยที่ศึกษาในระดับหน่วยเสียงเท่านั้น งานวิจัยในกลุ่มนี้จะเป็นการศึกษาปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทยทั้งหมด โดยส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา เช่น งานวิจัยของ Debyser (1965) เรื่อง “*Difficultés phonétiques des élèves thaïlandais*” หรืองานวิจัยของ Purinthrapibal (2016) ศิริมา ปุรินทรภิบาล (2561) เรื่อง “*Les problèmes de prononciation chez les lycéens de français langue étrangère dans le sud de la Thaïlande*” และงานวิจัย เรื่อง “อิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีต่อการออกเสียงในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน 14 จังหวัดภาคใต้” ผู้วิจัยทั้งสองคนเก็บข้อมูลจากผู้เรียนแตกต่างกัน โดยงานของ Debyser เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการแข่งขันเขียนตามคำบอกของนักเรียนที่มาสัมผัสสอบชิงทุน ในขณะที่งานของศิริมา ปุรินทรภิบาลทั้งสองชิ้นเป็นการเก็บข้อมูลจากการออกเสียงผู้เรียนชาวไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคใต้ของประเทศไทย นอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัยมีไม่มากนัก เช่น งานวิจัย เรื่อง “ปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย” ของเดมิย์ ระเบียบโลก (2549) ซึ่งศึกษาการออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะจากประสบการณ์การสอนวิชาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส” ที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อนึ่ง เป็นที่น่าสนใจว่าการศึกษาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสเกือบทั้งหมดตั้งสมมุติฐานว่าปัญหาการออกเสียงสระและพยัญชนะมาจากการแทรกแซงจากภาษาไทยมาตรฐานในฐานะภาษาแม่ มีเพียงบทความของ Paquement (2007) ที่ให้ความสนใจกับภาษาถิ่นซึ่งเป็นภาษาแม่

ของผู้เรียน โดย Paquement ได้เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาฝรั่งเศสกับภาษาผู้ไท (ภูไท) และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนที่พูดภาษาผู้ไทเป็นภาษาแม่ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากระบบเสียงของภาษาผู้ไทและภาษาไทยมาตรฐานมีความใกล้เคียงกัน ข้อสังเกตที่เสนอมานี้จึงแตกต่างกับงานอื่นๆ ไม่มากนัก แต่ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีเนื่องจากยังไม่มีการชี้ชัดใดที่ให้ความสำคัญกับภาษาถิ่นกับการเรียนภาษาฝรั่งเศสเลย

(2) การศึกษาการออกเสียงและรับรู้เสียงพยัญชนะ เป็นงานวิจัยที่เน้นเรื่องเสียงพยัญชนะ โดยเฉพาะ พบทั้งการออกเสียงพยัญชนะทั้งระบบ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ของ Ongrabieb (1975) เรื่อง *“Étude comparative des systèmes phonologique et phonétique du français et du thaï vue de l’enseignement du français aux Thaïlandais : étude du consonantisme”* ซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงพยัญชนะในภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศสและศึกษาการออกเสียงพยัญชนะภาษาฝรั่งเศส โดยมีนักศึกษาไทยที่เรียนอยู่ในประเทศฝรั่งเศสเป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากงานวิจัยฉบับนี้ การศึกษาเสียงพยัญชนะจะเป็นการศึกษาเฉพาะเสียงหรือเฉพาะกลุ่มเสียง เช่น การศึกษาการออกเสียง /ŋ/ ของสิรินยา เอื้อมนารมย์ (2547) เรื่อง “การวิเคราะห์หน่วยเสียง /ŋ/ ในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย” นอกจากนี้ยังพบการศึกษาเฉพาะเสียง /r/ ของบุญเรือง ชื่นสุวิมล และอมรสิริ สันต์สุรติกุล (2546) เรื่อง “นักศึกษาไทยออกเสียง (r) ในภาษาฝรั่งเศสเป็นเสียงอะไรบ้าง” และวิทยานิพนธ์ของอัปสร เตียวเจริญกิจ (2548) เรื่อง “การแปรของ /r/ ในภาษาฝรั่งเศสตามวจนลีลาและชั้นปีของนิสิตสาขาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส” งานวิจัยทั้งสองชิ้นนี้เป็นการศึกษาการออกเสียงตามแนวภาษาศาสตร์สังคมโดยศึกษารูปแปรตามตัวแปรวจนลีลาต่าง ๆ ได้แก่ วจนลีลาทางการมาก วจนลีลาทางการและวจนลีลาไม่เป็นทางการ

การศึกษาเสียงพยัญชนะโดยประเภท พบงานวิจัย 2 ชิ้น ได้แก่ การศึกษาเสียงกึ่งพยัญชนะหรือเสียงอรรถสระ ของสัญญาชัย สุลักษณ์านนท์ (2558) เรื่อง “การเปรียบเทียบอรรถสระของภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยในประเด็นสรีรศาสตร์และสัทวิทยา” และการศึกษาเสียงเสียดแทรก ของ Promkesa (2014) เรื่อง *“Étude des problèmes de prononciation des consonnes fricatives du français par des apprenants thaïlandais et propositions de correction phonétique”* โดยงานทั้งสองชิ้นจะเป็นการเปรียบเทียบเสียงในภาษาฝรั่งเศสกับภาษาไทย แต่งานของสัญญาชัย สุลักษณ์านนท์จะเน้นไปที่การศึกษาจากเอกสารเป็นสำคัญในขณะที่งานของเสกสรรจะเน้นไป การรับรู้และการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทยโดยเก็บข้อมูลจากผู้เรียนชาวไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศฝรั่งเศส

ในส่วนของการศึกษาการรับรู้เสียงพยัญชนะโดยเฉพาะพบเพียงงานวิจัยของวรรณชัย คำภีระ (2562) เรื่อง “การรับรู้หน่วยเสียง /ŋ/ ในภาษาฝรั่งเศส: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตที่มีและไม่มีประสบการณ์การไปเรียนต่างประเทศ” ซึ่งมีลักษณะเป็นการศึกษาการรับรู้

เสียงพยัญชนะโดยอาศัยเรื่องประสบการณ์การศึกษาในต่างประเทศมาเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษา และเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับอุดมศึกษา

(3) การศึกษาการออกเสียงและรับรู้เสียงสระโดยเฉพาะ พบได้น้อยกว่าการศึกษาเสียงพยัญชนะ พบเพียง 2 ชิ้นเท่านั้น ได้แก่ วิทยานิพนธ์ เรื่อง “*L’audition et la prononciation des voyelles françaises [e], [ɛ], [o], [ɔ] chez les étudiants de la Faculté des Lettres de l’Université Chulalongkorn*” ของ Puakpong (1992) และงานวิจัย เรื่อง “การศึกษาปัญหาการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย” ของธีระ รุ่งธีระ (2552) โดยงานทั้งสองชิ้นนี้มีจุดเด่นที่แตกต่างกัน คือ งานของ Puakpong จะเน้นไปที่การศึกษาสระกลาง (voyelles moyennes) ที่มีความสลับในการออกเสียงสามารถออกเสียงได้สองแบบ (voyelles à double timbre) ตามลักษณะโครงสร้างพยางค์หรือรูปเขียน ส่วนงานของธีระ รุ่งธีระจะเน้นไปที่ปัญหาการออกเสียงสระทั้งระบบ ทั้งนี้งานวิจัยทั้งสองชิ้นนี้ล้วนเก็บข้อมูลจากผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น

3.2.3 การออกเสียงในระดับเหนือหน่วยเสียงหรือสัทสัมพันธ์

การศึกษาการออกเสียงในระดับเหนือหน่วยเสียงหรือสัทสัมพันธ์สามารถแบ่งย่อยออกเป็นประเด็นต่าง ๆ เช่น การลงน้ำหนัก (accentuation) ทำนองเสียง (intonation) การแบ่งพยางค์ (syllabation) รวมไปถึงการเชื่อมเสียง (enchaînement/liaison) แต่จากการสำรวจงานวิจัยในระดับนี้พบงานวิจัยเพียง 2 ชิ้นเท่านั้น และทั้ง 2 ชิ้นล้วนเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเชื่อมเสียงหรือการเชื่อมพยางค์โดยการเพิ่มพยัญชนะ (liaison) ของผู้เรียนชาวไทยในระดับมหาวิทยาลัย ได้แก่ วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเชื่อมเสียง (liaison) ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย” ของสุทธาสินี เกสรประทุม (2549) และงานวิจัย เรื่อง “การออกเสียงเชื่อมพยางค์โดยการเพิ่มพยัญชนะ: การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดและพัฒนาการออกเสียงของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ของกิตติพล ฐิโนทัย (2551) จากชื่อเรื่องจะเห็นว่าแต่ผู้วิจัยทั้งสองคนเรียกปรากฏการณ์ทางเสียงนี้แตกต่างกัน

3.2.4 การออกเสียงกระบวนการทางสัทวิทยา

การศึกษาการออกเสียงในกระบวนการทางสัทวิทยา คือ การเน้นไปที่การออกเสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสตามบริบท เช่น การกลมกลืนเสียง การแยกเสียง การสลับเสียง การเพิ่มเสียง และการลบเสียง ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่เน้นปัญหาการออกเสียงแต่ละหน่วยเสียงว่าออกเสียงได้ถูกต้องหรือไม่อย่างไร แต่งานลักษณะนี้จะศึกษาการออกเสียงรูปแบบต่างๆ โดยไม่อิงตามหลักการออกเสียงของแต่ละหน่วยเสียง พบงานวิจัยของอัศร ธนะศิริกุล (2561) เพียงชิ้นเดียว คือ เรื่อง “เสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทย”

3.2.5 การศึกษาการแก้ไขปัญหาการออกเสียง

งานวิจัยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการออกเสียงมีลักษณะเป็นการศึกษาเชิงทดลองในแนวศึกษาศาสตร์หรือการสอนภาษา คือ มีการนำเสนอกลวิธีการสอนหรือการแก้ไขปัญหการออกเสียง โดยจะมีการเก็บข้อมูลการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้กลวิธีการสอนหรือการแก้ไขปัญหา แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม งานวิจัยในลักษณะนี้พบจำนวน 2 ชิ้น ของผู้วิจัยคนเดียวกันได้แก่ งานวิจัย เรื่อง “การประเมินประสิทธิภาพผลกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย: สัทสัมพันธ์ เสียงสระและเสียงพยัญชนะ” ของจิรประภา บุญพรหม (2552) และงานวิจัย เรื่อง “ผลของการเสริมกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้ต่อพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย” ของจิรประภา บุญพรหม (2553) จิรประภา บุญพรหมได้นำเสนอกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้เพื่อแก้ไขปัญหการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย โดยเฉพาะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อวงการการเรียนการสอนออกเสียงภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยเป็นอย่างมาก

3.2.6 การศึกษาการถ่ายทอดเสียง

การถ่ายทอดเสียง หมายถึง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปเขียนกับเสียง จากการสืบค้นพบงานวิจัยทางด้านนี้ จำนวน 2 ชิ้น ได้แก่ งานวิจัย เรื่อง “การใช้อักษรไทยถ่ายทอดเสียงอรรถสระ [j] ในคำภาษาฝรั่งเศส” ของสัญญาชัย สุลักษณ์านนท์ (2561) และวิทยานิพนธ์ เรื่อง “La notation phonétique en lettres thaïes de la consonne /r/ du français standard” ของ Thanangkorn (2015) ซึ่งเป็นการศึกษาหลักการถ่ายทอดเสียงหน่วยเสียง /j/ และ /r/ ด้วยอักษรไทยตามลำดับ โดยมีการเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น พจนานุกรม แบบเรียนภาษาฝรั่งเศสหรือนวนิยายแปล การศึกษาในแนวนี้ทำให้เห็นว่าการแทนเสียงภาษาฝรั่งเศสด้วยตัวอักษรไทยไม่สามารถแทนที่กันได้โดยสมบูรณ์และอาจเป็นที่มาของปัญหาการออกเสียงที่ผิดพลาด

3. การอภิปรายผล

จากงานวิจัยที่ยกมานี้จะเห็นว่าการศึกษาเรื่องเสียงในภาษาฝรั่งเศสของคนไทยเริ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษที่ 2510 (งานของ Debyser ในปี ค.ศ. 1969) และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ประเด็นวิจัยครอบคลุมและหลากหลายมากขึ้น โดยเริ่มจากการศึกษาการออกเสียงในภาพรวมและค่อยๆ จำกัดการศึกษาเป็นกลุ่มหน่วยเสียงหรือเสียงบางเสียงโดยเฉพาะ ส่วนการออกเสียงในระดับเหนือหน่วยเสียง รวมถึงประเด็นเรื่องการรับรู้เสียง การแก้ไขปัญหการ

ออกเสียงและการถ่ายทอดเสียงเริ่มได้รับความสนใจในช่วงเวลาต่อมา ผู้เขียนขอตั้งข้อสังเกตดังนี้

1) งานวิจัยส่วนมากเป็นการศึกษาปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทยที่เน้นไปที่การออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะภาษาฝรั่งเศส ผลการศึกษาจึงออกมาในลักษณะเดียวกันคือ สาเหตุของปัญหาการออกเสียงมาจากอิทธิพลของภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ อิทธิพลจากภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศแรกของผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่ และความซับซ้อนหรือการไม่รู้จักกฎการออกเสียงการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียน มีเพียงงานวิจัยของศิริมา ปุรินทรภิบาล (2561) เท่านั้นที่เน้นการศึกษาไปที่สาเหตุของการออกเสียงข้อผิดพลาดเป็นสำคัญ คือ อิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีผลต่อการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส ประเด็นเรื่องความซับซ้อนหรือการไม่รู้จักกฎการออกเสียงยังเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เช่น การออกเสียงแบบแก้ไขจนเกินเหตุ (surcorrection) เช่น การออกเสียง [u] ด้วยเสียง [y]

2) ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะและการออกเสียงสระมีการศึกษาไว้อย่างครบถ้วนในเรื่องของตัวแปรระดับการศึกษาและที่ตั้งของสถานศึกษาของผู้เรียน กล่าวคือ มีทั้งงานวิจัยที่ศึกษาการออกเสียงของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและนิสิตนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ส่วนปัจจัยเรื่องที่ตั้งของสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้าการออกเสียงของผู้เรียนในทุกภูมิภาคของประเทศ ได้แก่ การออกเสียงของผู้เรียนภาคกลาง (เดมิย์ ระเบียบโลก, 2549; บุญเรือง ชื่นสุวิมล และอมรสิริ สันต์สุรติกุล, 2546; มยุรี บารมี, 2526; วรณชัย คำภีระ, 2562; ศิริพร อินทเวทิน, 2525; สิริญา เอื้อมหารมย์, 2547; อภิสร เตียเวจเรญิกิจ, 2548; Ngammana, 2011; Puakpong, 1992;) ผู้เรียนภาคใต้ (ศิริมา ปุรินทรภิบาล, 2561; Purinthrapibal, 2016) ผู้เรียนภาคเหนือ (จิรประภา บุญพรหม, 2551, 2552, 2553) ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ธีระ รุ่งธีระ, 2552; Le Corre, 2013; Paquement, 2007) รวมถึงผู้เรียนที่อยู่ในประเทศฝรั่งเศส (Promkesa, 2014; Ongrabieb, 1975)

อย่างไรก็ตามปัจจัยเรื่องที่ตั้งของสถานศึกษายังไม่สามารถสรุปได้ว่าผู้เรียนในแต่ละสถาบันจะสามารถเป็นตัวแทนของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสในแต่ละภูมิภาคได้ เพราะในแต่ละสถาบันการศึกษาอาจมีผู้เรียนมาจากภูมิภาคอื่นด้วย เช่น งานของสิริญา เอื้อมหารมย์ (2547) มีการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาจากจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร เช่น เชียงใหม่ สงขลา

3) หากพิจารณาจากการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศสพบว่า ผู้วิจัยมีการเลือกใช้สัทอักษรถิ่นที่แตกต่างกันทำให้ผลการศึกษาที่ได้อาจจะแสดงด้วยสัทอักษรถิ่นที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากตำราสัทศาสตร์ภาษาไทยเองมีการใช้สัทอักษรถิ่นที่แตกต่างกัน เช่น การจำแนกว่าเสียง ช เป็นเสียงกัก /c^h/ หรือเป็นเสียงกักเสียดแทรก /tɕ^h/ หรือเสียงสระ แ- อาจจะ

ใช้ตัวอักษร [ɛ] เหมือนภาษาฝรั่งเศส แต่บางคนอาจมองว่าเป็นสระที่เปิดมากขึ้นหรือต่ำมากขึ้น เป็นเสียง [æ] เหมือนอย่างภาษาอังกฤษ เป็นต้น ดังนั้นหากผู้อ่านไม่มีความรู้เรื่องสัทศาสตร์ภาษาไทยอาจจะเข้าใจว่าเป็นคนละเสียงกันได้

4) การศึกษาเรื่องการรับรู้เสียงหรือการฟังยังมีผู้ที่สนใจทำการวิจัยไม่มากนัก การรับรู้เสียงสระมีเพียงงานของ Puakpong (1992) ที่ศึกษาการรับรู้เสียงสระ 4 เสียงในภาษาฝรั่งเศส ได้แก่ [ɛ], [e], [o] และ [ɔ] ส่วนการรับรู้เสียงพยัญชนะมีงานของ Promkesa (2014) ที่ศึกษาการรับรู้เสียงพยัญชนะเสียดแทรกและงานของวรรณชัย คำภิระ (2562) ที่ศึกษาการรับรู้เสียง /g/ ดังนั้นการศึกษาเรื่องการรับรู้เสียงในภาษาฝรั่งเศสจึงเป็นประเด็นที่ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม เนื่องจากการรับรู้เสียงมีความสำคัญมาก หากผู้เรียนประสบปัญหาในการรับรู้หรือการได้ยินเสียง จะกระทบกับการเลียนแบบการออกเสียง (reproduction) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นเสียงที่ไม่พบในภาษาแม่ ทำให้ผู้เรียนนำเสียงที่มีอยู่ในภาษาแม่ที่ใกล้เคียงที่สุดมาใช้นแทน ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเป็นอิทธิพลของภาษาแม่ในการออกเสียง (Guimbretière, 1994, p. 19)

5) การศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะในระดับหน่วยเสียง การออกเสียงในระดับคำ/กลุ่มคำและการออกเสียงในระดับเหนือหน่วยเสียงหรือ สัทสัมพันธ์ยังมีการศึกษาไม่มากนัก พบการศึกษาการเชื่อมเสียงแบบเพิ่มพยัญชนะของกิตติพล จิโนทัย (2551) และสุทธาสินี เกสรประทุม (2549) ที่ศึกษาเรื่องการออกเสียงเชื่อมเสียงแบบเพิ่มพยัญชนะโดยเฉพาะ แต่ยังไม่มีงานวิจัยชิ้นใดที่ศึกษาเรื่องทำนองเสียงโดยเฉพาะมีเพียงงานของศิริพร อินทเวคิน (2525) มยุรี บารมี (2526) จิรประภา บุญพรหม (2551) และ Ngammana (2011) ที่ศึกษาเป็นเพียงหัวข้อหนึ่งในงานวิจัยเท่านั้น ซึ่งการศึกษาการออกเสียงทำนองเสียง รวมถึงการหยุด (pause) ของผู้เรียนชาวไทยยังคงประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากการสื่อสารในชีวิตประจำวันแม้ว่าผู้เรียนจะสามารถออกเสียงได้ถูกต้องทุกหน่วยเสียง แต่การหยุดและการออกทำนองเสียงที่ผิดพลาดอาจทำให้ผู้ฟังตีความสารผิดพลาดได้ (Briet, Collige & Rassart, 2014, p. 10)

5) งานวิจัยในลักษณะกระบวนการทางสัทวิทยา (processus phonologique) มีเพียงงานของ อัคร ณะศิริกุล (2561) ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ งานวิจัยชิ้นนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนชาวไทยไม่ได้มีแต่ปัญหาการออกเสียงในระดับหน่วยเสียงเท่านั้น แต่ยังมีปัญหาในการออกเสียงในบริบท เช่น การไม่ตัดเสียง การเพิ่มเสียง การไม่กล่มกลืนเสียง เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดซึ่งจะออกเสียงแต่ละคำค่อนข้างชัดเจน จึงไม่ระมัดระวังกระบวนการทางสัทวิทยาเหล่านี้

6) งานวิจัยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปทางการวิเคราะห์การออกเสียงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส คือ เป็นการอธิบายผลการออกเสียงผิดถูกของผู้เรียนและ

มีงานวิจัยบางชิ้นที่นำเสนอกลวิธีการสอนหรือการแก้ไขการออกเสียง สำหรับงานวิจัยของ จิรประภา บุญพรหม (2552, 2553) ที่เป็นงานเพียงสองชิ้นที่เน้นไปที่กลวิธีการแก้ปัญหาและการทดสอบการแก้ปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนโดยเฉพาะ

7) งานวิจัยที่มีการใช้ตัวแปรทางภาษาศาสตร์สังคมมาใช้ในการวิจัยมีไม่มากนัก มีงานวิจัยของบุญเรือง ชื่นสุวิมล และอมรสิริ สันต์สุริติกุล (2546) และสุทธาสินี เกสรประทุม (2549) ที่ให้ความสำคัญตัวแปรเรื่องวจนลีลาที่แตกต่างกัน และงานของวรรณชัย คำภีระ (2562) ที่ให้ความสำคัญกับตัวแปรเรื่องประสบการณ์ที่แตกต่างกัน งานวิจัยที่ศึกษาการออกเสียงหรือการรับรู้เสียงที่แตกต่างกันตามตัวแปรต่างๆ ถือเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เช่น การออกเสียงควบกล้ำหรือการออกเสียงเชื่อมคำในวจนลีลาที่แตกต่างกัน เป็นต้น

8) การศึกษาที่ผ่านมาส่วนมากเป็นการศึกษาที่เน้นไปทางสรีรศาสตร์ ซึ่งหากผู้วิจัยไม่ได้บันทึกเสียงหรือบันทึกวิธีโอว้อาจจะทำให้ยากลำบากในการทบทวนผลการวิเคราะห์ ดังนั้นการศึกษาด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรม Praat, Speech Analyser หรือ WinPitch จะทำให้ได้ข้อมูลทางกลศาสตร์ที่จะสามารถช่วยให้ผลการศึกษามีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาในเชิงกลศาสตร์หรือสรีรศาสตร์เชิงทดลองเป็นที่นิยมมาก ผู้วิจัยสามารถหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมเหล่านี้ได้ง่ายขึ้นจากอินเทอร์เน็ต ส่วนงานวิจัยที่อาศัยเครื่องมือเหล่านี้ เช่น งานของอักร ธนะศิริกุล (2561) Le Corre (2013) หรือ Promkesa (2014)

8) การศึกษาเรื่องการถ่ายทอดเสียงภาษาฝรั่งเศสด้วยอักษรไทยของสัญญาชัย สุลักษณ์านนท์ (2561) และ Thanangkorn (2015) เป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจเนื่องจากการถ่ายทอดเสียงเป็นอักษรไทยที่ผิดพลาดมีผลอย่างมากที่ทำให้ผู้เรียนออกเสียงผิดพลาดไปด้วย ซึ่งอาจจะออกเสียงแบบภาษาไทยหรืออาจจะออกเสียงผิดเพี้ยนไปเลย นอกจากเสียง /j/ หรือ /r/ แล้วยังมีอีกหลายเสียงที่ผู้เรียนชาวไทยประสบปัญหาการออกเสียงและการถ่ายทอดเสียงน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง เช่น เสียง /f/ หรือเสียง /z/ เป็นต้น

4. สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยทางด้านการออกเสียงและการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยมีอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การนำเสนอประเด็นปัญหาและข้อค้นพบของงานวิจัยที่ผ่านมาเหล่านี้จะสามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสสำหรับผู้เรียนชาวไทยได้ดียิ่งขึ้น ทั้งในแง่ของการพัฒนารูปแบบและวิธีการสอน การแก้ไขปัญหาการออกเสียง รวมถึงการผลิตหนังสือหรือตำราเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสหรือสัทศาสตร์ภาษาฝรั่งเศสสำหรับผู้เรียนชาวไทยโดยเฉพาะ

การอภิปรายผลที่น่าเสนอนี้เป็นเพียงความคิดเห็นของผู้เขียนที่ได้จากการประมวลผลการศึกษาที่ผ่านมา ผู้เขียนเชื่อว่ายังมีประเด็นให้ศึกษาวิจัยในศาสตร์แขนงนี้อีกมากและยังไม่มีผู้ใดศึกษา เช่น พฤติกรรมการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสังคม และอินเทอร์เน็ตจะส่งผลต่อการเรียนรู้การฟังและการพูดภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนมากขึ้น รวมถึงวิธีการวิจัยที่มีลักษณะเป็นเทคนิคมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการใช้โปรแกรม Praat ซึ่งจะสามารถช่วยเติมเต็มและพัฒนาการศึกษาการออกเสียงและการรับรู้เสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามการศึกษาในครั้งนี้นี้ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น ยังมีงานวิทยานิพนธ์จำนวนหนึ่งซึ่งผู้เขียนรับรู้ถึงการมีอยู่แต่ยังไม่สามารถเข้าถึงได้ เช่น วิทยานิพนธ์ของ Wattanavanichkul (2004) หรือ Sunsurattikul (1974) รวมถึงบทความที่น่าเสนอในที่ประชุมวิชาการต่าง ๆ ภาพของการศึกษาเกี่ยวกับการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทยที่ผู้เขียนนำเสนอในบทความนี้ยังไม่สมบูรณ์มากนัก หากมีการพบงานวิจัยเพิ่มเติมมากขึ้นจะให้ภาพของการศึกษาเรื่องเสียงในภาษาฝรั่งเศสสำหรับผู้เรียนชาวไทยชัดเจนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง/Références bibliographiques

- กรรณิกา จรรย์แสง และคณะ. (2545). สถานภาพเอกสารด้านฝรั่งเศส-ไทยศึกษาในประเทศไทย จนถึงปี พ.ศ. 2536. นครปฐม: ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิตติพล จูโนทัย. (2551). การออกเสียงเชื่อมพยางค์โดยการเพิ่มพยัญชนะ: การวิเคราะห์ ข้อผิดพลาดและพัฒนาการออกเสียงของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทัศน์*, 30(2), 65-80.
- จิณห์นิภา ทาสุคนธ์. (2557). การออกเสียงภาษาฝรั่งเศส *French Pronunciation FRE 2101 (FR 213)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิรประภา บุญพรหม. (2551). ระบบปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย. *มนุษยศาสตร์สาร*, 9(1), 1-19.
- จิรประภา บุญพรหม. (2552). การประเมินประสิทธิภาพผลกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย: สัทสัมพันธ์ เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 15(6), 1039-1038.
- จิรประภา บุญพรหม. (2553). ผลของการเสริมกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ต่อพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย. *มนุษยศาสตร์สาร*, 11(2), 25-39.
- เดมิย์ ระเบียบโลก. (2549). ปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย. *วารสารรามคำแหง*, 26(1), 166-178.
- ธีระ รุ่งธีระ. (2552). การศึกษาปัญหาการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 15(5), 857-869.
- บุญเรือง ชื่นสุวิมล, และอมรสิริ สันต์สุรติกุล. (2546). นักศึกษาออกเสียง (r) ในภาษาฝรั่งเศส เป็นเสียงอะไรบ้าง. *ภาษาและภาษาศาสตร์*, 22(1), 1-13.
- ประภา งานไพโรจน์. (2533). ผลงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสมนหนึ่งทศวรรษ (พ.ศ. 2523-2533). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- แพรวาโพยม บุญยะผลึก. (2529). การแก้ไขข้อบกพร่องในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทย. *เอกสารการสัมมนาวิชาการ เรื่อง ภาษาศาสตร์กับการสอนภาษา* (น. 77-136). วันที่ 15-17 เมษายน 2529 คณะศึกษาศาสตร์และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- มยุรี บาร์มี. (2526). การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วรรณชัย คำภีระ. (2562). การรับรู้หน่วยเสียง /g/ ในภาษาฝรั่งเศส: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตที่มีและไม่มีประสบการณ์การไปเรียนต่างประเทศ. *วารสารอักษรศาสตร์*, 48(2), 52-75.
- ศิริพร อินทเวทิน. (2525). ผลสัมฤทธิ์ด้านการพูดภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนภาษาฝรั่งเศสด้วยระบบโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ศิริมา ปุรินทรภิบาล. (2561). อิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีต่อการออกเสียงในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน 14 จังหวัดภาคใต้. *วารสารสนเทศ*, 17(4), 143-155.
- สัญญาชัย สุลักษณ์านนท์. (2558). การเปรียบเทียบอรรถสละของภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยในประเด็นสรีรศาสตร์และสัทวิทยา (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สัญญาชัย สุลักษณ์านนท์. (2561). การใช้อักษรไทยถ่ายทอดเสียงอรรถสละ [j] ในคำภาษาฝรั่งเศส. *วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ฯ*, 41(1), 32-49.
- สิทธา พินิจภูวดล, และอุษา กรทับทิม. (2521). ภาษาศาสตร์ประยุกต์ในการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิริจิตต์ เดชมอรรชัย. (2556). การศึกษาสถานภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยในรอบทศวรรษ. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 20(2), 178-202.
- สิรินยา เอื้อมหารมย์. (2547). การวิเคราะห์หน่วยเสียง /ɲ/ ในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย. *วารสารศิลปศาสตร์*, 4(1), 121-133.
- สุทธาสินี เกสรประทุม. (2549). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเชื่อมเสียง (liaison) ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อัศร ธนะศิริกุล. (2561). เสียงแปรในภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนไทย. *วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ฯ*, 41(1), 86-96.
- อัปสร เตียวเจริญกิจ. (2548). การแปรของ /r/ ในภาษาฝรั่งเศสตามวจนลีลาและชั้นปีของนิสิตสาขาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- Briet, G., Collige, V., & Rassart, E. (2014). *La prononciation en classe*. Grenoble : Presses universitaires de Grenoble.
- Debyser, F. (1969). *Difficultés phonétiques des élèves thaïlandais : conseils pédagogiques à l'intention des professeurs de français en Thaïlande*. Paris : BELC.
- Guimbretière, É. (1994). *Phonétique et enseignement de l'oral*. Paris : Didier/Hatier.
- Le Corre, C. (2013). *Étude de la prononciation des étudiants thaïlandais en apprentissage du français en majeur de français à l'université de Khon Kaen*. Khon Kaen : Section de français, Faculté des sciences humaines et sociales, Université de Khon Kaen.
- Ngammana, P. (2011). *Les problèmes de la prononciation du français chez les lycéens thaïlandais* (Mémoire de maîtrise). Université Chulalongkorn, Bangkok.
- Ongrabieb, P. (1975). *Étude comparative des systèmes phonologique et phonétique du français et du thaï vue de l'enseignement du français aux Thaïlandais : étude du consonantisme* (Thèse de doctorat). Université de Paris III, Paris.
- Paquement, J. (2007). Une réflexion sur l'apprentissage de la prononciation française tenant compte du substrat linguistique des apprenants : le cas des étudiants phu thaï à l'université de Mahasarakham. *Acte du deuxième colloque international de Bangkok 2007 : Le français comme médiateur de la diversité culturelle et linguistique* (pp. 464-482), Bangkok : ATPF.
- Promkesa, S. (2014). *Étude des problèmes de prononciation des consonnes fricatives du français par des apprenants thaïlandais et propositions de correction phonétique*. Mémoire de master 2 recherche en Français langue étrangère, Université Stendhal, Grenoble.
- Puakpong, S. (1992). *L'audition et la prononciation des voyelles françaises [ɛ], [ɛ̃], [o], [ɔ̃] chez les étudiants de la Faculté des Lettres de l'Université Chulalongkorn* (Mémoire de Maîtrise). Université Chulalongkorn, Bangkok.
- Purinthrapibal, S. (2016). Les problèmes de prononciation chez les lycéens de français langue étrangère dans le sud de la Thaïlande. *Francisola*, 1(1), 39-483.
- Sunsurattikul, A. (1974). *Difficultés phonétiques des thaïlandais dans la réalisation consonantique du français* (Mémoire de Maîtrise). Université de Besançon, Besançon.

- Thanangkorn, P. (2015). *La notation phonétique en lettres thaïes de la consonne /R/ du français standard* (Mémoire de Maîtrise). Université Thammasat, Bangkok.
- Wattanavanichkul, R. (2004). *Problème de prononciation du français chez les apprenants thaïlandais* (Mémoire de Maîtrise). Université René Descartes – Paris V, Paris.